

Молодь і ринок

ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ

№ 7 (138) липень 2016

Видається з лютого 2002 року

УДК 051 Журнал внесено в оновлений перелік фахових видань з педагогічних наук рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки України (наказ №1328 від 21.12.2015 р.)

Засновник і видавець: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Видання зареєстровано в Міністерстві юстиції України:
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
Серія КВ №12270–1154 ПР від 05.02.2007 р.

ISSN 2308-4634 Журнал 5 червня 2013 року зареєстровано в Міжнародному центрі періодичних видань (ISSN International Centre, м. Париж).

3 червня 2013 року журнал співпрацює з Академією Полонійною у Ченстохові, Польща.

Шеф-редактор

Надія СКОТНА, *д.філос.н., професор*

Головний редактор

Наталія ПРИМАЧЕНКО, *к.пед.н., член Національної спілки журналістів України*

Редакційна колегія:

Надія СКОТНА, *д.філос.н., професор*

Фабіан АНДРУШКЕВИЧ, *д.пед.н. (Польща)*

Микола ДУБИНА, *д.філол.н., професор, академік АН ВО України*

Микола ЄВТУХ, *д.пед.н., професор, академік НАПН України*

Ірина ЗВАРИЧ, *д.пед.н., старший науковий співробітник*

Володимир КЕМІНЬ, *д.пед.н., професор*

Микола КОРЕЦЬ, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України,
член Національної спілки журналістів України*

Анджей КРИНЬСЬКІ, *к. прелат, проф. др. (Польща), академік АН ВО України*

Іван МИХАСЮК, *д.е.н., професор, академік*

Леонід ОРШАНСЬКИЙ, *д.пед.н., професор*

Олег ПАДАЛКА, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України*

Микола ПАНТЮК, *д.пед.н., професор*

Інна РОМАЩЕНКО, *к.пед.н.*

Мирослав САВЧИН, *д.психол.н., професор*

Олег ТОПУЗОВ, *д.пед.н., професор, член Національної спілки журналістів України*

Марія ЧЕПЛЬ, *д.пед.н., професор*

Олександр ШПАК, *д.пед.н., професор, академік АН ВО України*

член Національної спілки журналістів України

Адреса редакції: Україна, 82100, Дрогобич, вул. Івана Франка, 24

Тел., (068) 502-45-49; 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; веб-сайт: <http://mr.dspu.edu.ua>

Рекомендовано до друку вченою радою Дрогобицького державного педагогічного університету (протокол №8 від 29.06.2016 р.)

Посилання на публікації “Молодь і ринок” обов’язкові

Редакція приймає замовлення на випуск тематичного номера або окремого розділу за кошти замовника.

Редакція приймає замовлення на розміщення реклами.

Редакція зберігає за собою право скорочувати і виправляти матеріали. Статті, підписані авторами, висловлюють їх власні погляди, а не погляди редакції.

За достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, статистичних даних та інших відомостей відповідають автори публікацій.

Підписано до друку 30.06.2016 р. Ум. друк. арк. 18,69.

Папір офсетний. Друк офсетний. Наклад 100 прим. Формат 60 x 84 1/8. Гарнітура Times New Roman.

Віддруковано у поліграфічній фірмі “ШВИДКОДРУК”

82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Данила Галицького, 1
тел.: (0324) 41-08-90

© Молодь і ринок, 2016

Молодь і ринок

№7 (138) липень 2016

ЗМІСТ

Володимир Ковальчук, Людмила Силюга, Наталія Стасів, Любов Білецька Реалізація технології проблемного навчання у процесі вивчення математики у початковій школі.....	6
Надія Ашиток Підготовка фахівців соціальної сфери до роботи з внутрішньо переміщеними особами на основі вивчення громадської думки.....	10
Вікторія Жигір Особливості науково-дослідної роботи магістрантів професійної освіти у ВНЗ.....	15
Юлія Колісник-Гуменюк Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах.....	19
Оксана Гевко Планування та організація дизайнерської діяльності дошкільників засобами нетрадиційних технік малювання.....	27
Ольга Гончарук Комунікативність особистості вчителя як складова його професійної майстерності.....	33
Алла Зиммельдінова Підготовка майбутніх учителів до впровадження інноваційних навчальних технологій з української мови у початкових класах.....	37
Вікторія Муромець Міжнародний досвід розвитку загальних компетентностей студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти у контексті реалізації управлінської діяльності.....	44
Олена Тігова Історико-педагогічний аналіз проблеми підготовки вітчизняних інженерів для сільського господарства... ..	49
Оксана Дурманенко Розвиток соціальної компетентності дошкільників у процесі спілкування з дорослими.....	54
Юрій Калічак Український історичний кабінет у Празі як осередок формування національної свідомості українців на еміграції... ..	60
Надія Хлонь Роль польових практик у професійній підготовці майбутніх учителів біології.....	64
Марія Ярушак Формування моральних якостей у дітей дошкільного віку засобами народної іграшки.....	68
Ліана Бурчак, Микола Мигун Вивчення статі як складної генетичної ознаки на заняттях з курсу "Генетика з основами селекції".....	73
Оксана Жигайло Особливості формування методично-математичної компетентності майбутніх учителів початкової школи... ..	78
Станіслав Бурчак Система підготовки майбутніх учителів математики до використання ІКТ у професійній діяльності... ..	82
Ігор Пучков Педагогічні засади використання електронного дистанційного навчального курсу у процесі навчання здобувачів вищої освіти педагогічних ВНЗ.....	86

Владислав Круглик Проблема оновлення профілів освітніх програм підготовки інженерів-програмістів.....	89
Любомира Ластовецька Психологічні передумови концертної діяльності хорового диригента.....	94
Микола Ластовецький Форма варіацій у музиці класико-романтичного періоду.....	98
Iriyna Shevchuk Literary analysis: imagery, character analysis, plot, and setting form and tone of the short story “Happy endings” by Margaret Atwood.....	102
Наталія Ек Проблеми інтерпретації фортепіанних п’єс для дітей Зиновія Лиська, Ярослава Барнича й Ігоря Соневицького.....	105
Андрій Ніконець, Олег Михайловський Формування професійного іміджу майбутніх учителів фізичної культури.....	111
Тетяна Шафранська Особливості викладання спеціалізованого курсу “Фармацевтична деонтологічна культура”.....	116
Галина Шубак Особливості індивідуального навчання в школах I ступеня.....	120
Любов Шмуля Лексико-семантичні особливості мовної картини світу в рок-поезії 60х років XX століття.....	125
Олександр Дрижал Інформаційно-просвітницьке середовище дошкільної та загальної середньої освіти Хмельницької області... ..	130
Дзвенислава Василик Поезія Івана Франка в інтерпретації Миколи Ластовецького: до питання музичного націоналізму... ..	134
Василь Довгошия Патріотичне спрямування сучасного навчально-виховного процесу учнівської молоді.....	137
Василь Корицький Педагогічні умови підготовки технолога деревообробки.....	141
Олена Васьківська Діалог як засіб розвитку толерантності старшокласників.....	144
Іван Василиків Дидактичні вимоги до створення електронного підручника з маркетингу.....	148
Тамара Миронюк Мотиваційно-ціннісна сфера здоров’язбережувальної компетентності майбутніх учителів біології... ..	153
Тарас Остапчук Обґрунтування організаційно-педагогічних умов формування інформаційної компетентності студентів технічних університетів.....	158
Вікторія Ратєєва Моделювання процесу формування готовності майбутніх психологів до використання засобів естетотерапії у професійній діяльності.....	164
Тетяна Чернюк Професійно-спрямована іншомовна підготовка майбутніх фахівців з фізичної культури і спорту.....	169
Юлія Сачук Підготовка мобільного викладача інформатики в умовах магістратури.....	174

Youth & market

MONTHLY SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL JOURNAL

№7 (138) July 2016

Published since February 2002

УДК 051 The magazine included in the updated list of specialized pedagogical editions by decision of
Certifying of the Ministry of Education and Science of Ukraine (the order №1328 21.12.2015)

Founder and published: Drohobych State Pedagogical University by I. Franko
Ivan Franko, 24 Str., Drohobych, Ukraine 82100
The journal is registered in the Ministry of Justice of Ukraine
Published State registration license:
Series KB № 12270 – 1154 IIP since 05.02.2007

ISSN 2308-4634 (Since June 2013).

Since June 2013 Journal is cooperating with **Academy Poloniyna in Chenstokhov Poland**

Chief Editor:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Head Editor:

Natalia PRYMACHENKO, *Ph. D. (Pedagogic), Member of National Union of Journalists*

Editorial Board:

Nadia SKOTNA, *Dr. Sc. (Philosophy), Prof.*

Fabian ANDRUSHKEVYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), (Poland)*

Mykola DUBYNA, *Dr. Sc. (Philology), Prof. Academic of Ukraine ASHE*

Mykola YEVTUKH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian NAPS*

Iryna ZVARYCH, *Dr. Sc. (Pedagogic), Senior Research Officer*

Vladimir KEMIN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Mykola KORETS, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukraine ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Andrzej KRYNSKI, *Dr. Sc. Msgr. Prof. (Poland) Academic of Ukraine ASHE*

Ivan MYKHASYUK, *Dr. Sc. (Economics), Prof. Academic*

Leonid ORSHANSKYI, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleh PADALKA, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE*

Mykhola PANTYUK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Inna ROMASHCHENKO, *Ph. D. (Pedagogic)*

Myroslav SAVCHYN, *Dr. Sc. (Psychology), Prof.*

Oleh TOPUZOV, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Member of Ukrainian NUJ*

Maria CHEPIL, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof.*

Oleksandr SHPAK, *Dr. Sc. (Pedagogic), Prof. Academic of Ukrainian ASHE,
Member of Ukrainian NUJ*

Editorial office: Ukraine 82100, Drohobych, Ivan Franko, 24 str,

Tel. (068) 502-45-49, 8 (03244) 76-111; e-mail: vachevsky@meta.ua; website: <http://mr.dspu.edu.ua>

Recommended for publication by Academic Council of Drohobych State Pedagogical University
(protocol № 8, 29.06.2016)

Links to the publication of "Youth and market" obligatory

Edition takes orders to produce thematic issue or separate part at the expense of customer.

Edition takes orders to advertising.

Edition reserves the right to shrink and correct the matter. Articles signed by author express their own point of view.

Authors of publications are responsible for the accuracy of facts, quotations, private names, geographical names, statistics etc.

Signed to print 30.06.2016

Offset paper. Offset print. Edition of 100 copies. Size 60 x 84 1/8. Letter Times New Roman

Printed in the printing firm "Shwydkodruk" ("FastPrint")

Danylo Halatsky str., 1, Drohobych. Lviv Region 82100

tel.: (0324) 41-08-90.

YOUTH & MARKET, 2016

Youth & market

№7 (138) July 2016

CONTENTS

- Volodymyr Kovalchuk, Lyudmyla Sylyuha, Nataliya Stasyv, Lyubov Biletska**
The realization of the technology of problem-based teaching in the process of studying of mathematics at the primary school...6
- Nadiya Ashytok**
The preparation of social workers to work with the internally displaced persons on the basis of the public opinion research.....10
- Victoriya Zhyhir**
The features of the research work of the magistrates of professional education at universities.....15
- Yuliya Kolisnyk-Humenyuk**
The theoretical and methodological foundations of the vocational and pedagogical training of teachers of vocational and artistic disciplines at higher educational institutions.....19
- Oksana Hevko**
Planning and organization of the design activity of preschoolers by means of the alternative painting technique...27
- Olha Honcharuk**
The communicativeness of teacher's personality as a part of the professional skills.....33
- Alla Zymuldinova**
Preparation of future teachers to the implementation of innovative educational technologies of Ukrainian language at primary school.....37
- Vyctoriya Muromets**
The international experience of the development of the general competences of students of the second (master's) level of higher education in the context of the implementation of management activities.....44
- Olena Tytova**
The historical and pedagogical analysis of the problem of training of the national engineers of agricultural sector....49
- Oksana Durmanenko**
The development of the social competence of preschool children in the process of communication with adults...54
- Yuriyi Kalychak**
The office of Ukrainian history in Prague as a center of formation of national consciousness amidst Ukrainian emigration.....60
- Nadiya Khlon**
The role of field practice in the training of the future biology teacher.....64
- Mariya Yarushak**
Formation of moral qualities of preschool children by means of traditional toys.....68
- Liana Burchak, Mykola Myhun**
The study of gender as a complex genetic trait at the classes of the course "Genetics with basics of selection"...73
- Oksana Zhyhaylo**
The features of formation of methodical and mathematical competence of future primary school teachers....78
- Stanyslav Burchak**
The system of preparation of future teachers of mathematics to the using of ICT in the professional activity...82

Ihor Puchkov The pedagogical principles of using the electronic distant course in the process of teaching the students at pedagogical universities.....	86
Vladyslav Kruhlyk The problem of updating the profile of educational training programs for software engineers.....	89
Lyubomyra Lastovetska The psychological preconditions of concert activity of choral conductor.....	94
Mykola Lastovetskiy A form of variations of music of classical and romantic period.....	98
Iriyna Shevchuk Literary analysis: imagery, character analysis, plot, and setting form and tone of the short story "Happy endings" by Margaret Atwood.....	102
Nataliya Ek Problems of interpretation of the piano pieces for children by Zinoviy Lysko, Yaroslav Barnych and Ihor Sonevtskyi....	105
Andriy Nykonets, Oleh Mykhailovskiy The formation of professional image of future teachers of physical education.....	111
Tetyana Shafranska The features of teaching of the specialized course "The pharmaceutical deontology culture".....	116
Halyna Shubak The peculiarities of individual education at schools of the first grade.....	120
Lyubov Shmulya The lexical and semantic peculiarities of the world language picture of the rock-poetry in 1960 years.....	125
Olexandr Dryzhal An information and education environment of the preschool and secondary education in Khmelnytskyi region....	130
Dzvenyslava Vasylyk The interpretation of the poetry of Ivan Franko by Mykola Lastovetskiy: the question of musical nationalism....	134
Vasyl Dovhoshyya The patriotic direction of the modern educational process of pupils.....	137
Vasyl Korytskyi The pedagogical conditions of preparation of technologist of wood processing.....	141
Olena Vaskyvaska The dialogue as a means of development of tolerance of high school students.....	144
Ivan Vasylykiv The didactic requirements to the creation of electronic books on marketing.....	148
Tamara Myronyuk The motivational-value sphere sphere of health saving competence of future biology teachers.....	153
Taras Ostapchuk The justification of organizational-pedagogical conditions of formation of information competence of engineering students....	158
Victoriya Ratyeyeva Modeling of the process of formation of readiness of future psychologist for using the means of the aesthetical therapy in their professional activity.....	164
Tetyana Chernyuk The professionally oriented training of foreign-language of future specialists in physical culture and sports....	169
Yulia Sachuk The preparation of mobile lecturer of computer science in the magistracy.....	174

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

УДК 378.126:688.782

Юлія Колісник-Гуменюк, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри освіти дорослих
Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, м. Київ

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

У постановочній статті подається всебічна характеристика проблеми теоретичних та методичних засад професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах. У статті обґрунтовано теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах; проведено аналіз педагогічних досліджень щодо чинників, які гальмують розвиток української вищої освіти; доведена актуальність дослідницької роботи; відповідно до об'єкта, предмета, мети і гіпотези дослідження визначені основні завдання; розкрито концепцію дослідження.

Ключові слова: освіта, професійно-педагогічна підготовка, викладачі, вищі навчальні заклади, професійно-художні дисципліни, компетентність, інновації, інтерактивні технології, освітній процес, інтерактивне навчання, культуротворча компетентність, професіоналізм, професійна майстерність.

Лит. 5.

Юлія Колісник-Гуменюк, кандидат педагогических наук,
старший преподаватель кафедры образования взрослых
Национального педагогического университета имени М.П. Драгоманова, г. Киев

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ И МЕТОДИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНО- ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ ПОДГОТОВКИ ПРЕПОДАВАТЕЛЕЙ ПРОФЕССИОНАЛЬНО- ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ДИСЦИПЛИН В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В постановочной статье дается всесторонняя характеристика проблемы теоретических и методических основ профессионально-педагогической подготовки преподавателей профессионально-художественных дисциплин в высших учебных заведениях. В статье обоснованы теоретические и методические основы профессионально-педагогической подготовки преподавателей профессионально-художественных дисциплин в высших учебных заведениях; проведен анализ педагогических исследований по факторам, тормозящим развитие украинского высшего образования; доказана актуальность исследовательской работы; в соответствии с объектом, предметом, целью и гипотезой исследования, определены основные задачи; раскрыто концепцию исследования.

Ключевые слова: образование, профессионально-педагогическая подготовка, преподаватели, высшие учебные заведения, профессионально-художественные дисциплины, компетентность, инновации, интерактивные технологии, образовательный процесс, интерактивное обучение, культуротворческая компетентность, профессионализм, профессиональное мастерство.

**Yuliya Kolisnyk-Humenyuk, Ph.D. (Pedagogy), Senior Lecturer of the Adult Education Department
Kyiv Mukhaylo Drahomanov National Pedagogical University**

THE THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF THE VOCATIONAL AND PEDAGOGICAL TRAINING OF TEACHERS OF VOCATIONAL AND ARTISTIC DISCIPLINES AT HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS

The article presents the comprehensive description of the problems of the theoretical and methodological foundations of vocational and pedagogical training of teachers of professional and artistic disciplines at higher educational institutions. The article deals with the theoretical and methodological foundations for the vocational and pedagogical training of teachers of vocational and artistic disciplines, analyzes the educational researches concerning the factors that hinder the development of Ukrainian higher education. The author demonstrates the urgency of research, identifies the key objectives according to the subject, object, purpose and hypothesis of the research; reveals the concept of the research.

Keywords: an education, the vocational and pedagogical training, teachers, higher educational institutions, a professional and artistic disciplines, a competence, an innovation, an interactive technologies, an educational process, an interactive learning, a culture-making competence, the professionalism and professional skills.

Постановка проблеми. Соціально-економічні зміни на сучасному етапі розвитку України закономірно потребують удосконалення всіх галузей господарства й освіти зокрема. Прагнення до інтеграції у світову спільноту ставить перед педагогікою завдання створення нових концепцій, які враховували б соціальні реалії сучасності.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Освіта сьогодні покликана забезпечити молоді необхідні знання, уміння, навички та компетентності для особистісного розвитку, участі в процесах розбудови суспільства, адаптації до сучасного ринку праці, використання свого потенціалу впродовж життя.

Сучасна система професійної освіти переживає кризу, суть якої полягає у спрямованості традиційної моделі навчання в минуле, коли сенс освіти вбачається в засвоєнні вже накопиченого знання, відсутності прогностичності, випереджальної орієнтації. У непростих соціально-економічних умовах українське суспільство вимагає від молодих фахівців сукупності стійких ключових і професійних компетентностей. Завдання навчальних закладів полягає в тому, щоб майбутні фахівці оволоділи значним обсягом знань і вмінь, необхідних для роботи за обраним фахом, та усвідомили шляхи подальшого розвитку своєї професійної діяльності, вміли активно й ефективно впливати на цей процес. Створення відповідної системи професійної підготовки, враховуючи нову парадигму освіти, потребує оновлення традиційних, моделювання і впровадження інноваційних технологій навчання.

Особливої уваги підготовка майбутніх педагогів, адже вони є центральною ланкою суспільних перетворень; від їхнього образу, соціальної позиції, ціннісно-цільових установок залежать результати професійної готовності кожної людини. Як наголошує Президент НАПН України В. Кремень, педагог має бути підготовленим до виховання самодостатньої людини, конкурентоздатної в національному та глобальному просторі [4]. З огляду на це вища педагогічна освіта спрямована на забезпечення педагогічних працівників належним рівнем професійної майстерності, формування в них відповідних якостей з конкретної спеціалізації з одночасним розвитком загальної культури особистості.

Професійне навчання є періодом навчально-професійної адаптації, початковою особистісної професійної ідентифікації, засвоєння знань, вмінь і навичок для майбутньої педагогічної професійної діяльності. Воно покликане забезпечити особистості здобуття освітньо-професійної кваліфікації та формування ключових компетенцій, виховання психологічної готовності до майбутньої професії. Об'єктивний рівень професійної підготовки фахівця визначається сформованістю його професійних і особистісних якостей. Очевидним є факт, що не лише сума знань, вмінь і навичок, а синтез компетенцій,

практичного досвіду та професійних якостей є показником ґрунтовно і різнобічно підготовленого спеціаліста.

Знання, які отримують студенти у педагогічних вищих навчальних закладах, несуть певну смислову функцію, що зумовлює виникнення пізнавальної і професійно спрямованої мотивації. Поступовий перехід у межах професійної підготовки від навчальної діяльності до професійної забезпечує поетапну трансформацію мотивів з навчальних у професійні. Ефективним процес професійної підготовки вважається лише за умов взаємозв'язку професійного навчання із професіоналізацією майбутнього фахівця [3]. Формування особистості професіонала забезпечується синтезом її можливостей, здібностей, активності та вимогами діяльності. Загальний і професійний розвиток особистості є невід'ємною складовою її професіоналізації, яка передбачає формування специфічних видів трудової активності людини.

Удосконалення професійної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін пов'язане, зокрема, з проблемою формування й розвитку в них сучасного наукового мислення, професіоналізму та випереджальної підготовленості до майбутньої діяльності. Цей процес має творитися шляхом виховання рефлексивно-мисленевої культури як форми організації свідомості професіонала. Професіоналізація передбачає не лише включення особистості в професійну діяльність, наявність вимог до професійної освіти та рівня кваліфікації, існування суспільної потреби у професійному вдосконаленні, а й формування належного рівня професійної культури. Професійна культура є однією зі складових професійної підготовки та культури особистості як члена суспільства. Вона передбачає творче оволодіння та розвиток особистісних знань, здійснення праці, володіння певною стратегією у виконанні завдань, розвиненість професійної інтуїції, формується у людей, професійно зайнятих певною сферою діяльності, які пройшли спеціальну підготовку. Професійна культура, безперечно, пов'язана із загальною культурою, але має і свої певні риси. Якщо загальна культура особистості відображає широту опанування ціннісного змісту духовної і матеріальної культури, міру залучення особистості до створення цінностей, готовність і здібність до їх продукування, то професійна культура по суті відображає прояв загальної культури в специфічних умовах професійної діяльності.

Педагогічна наука нині вимагає переосмислення концептуальних засад підготовки викладачів різних

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

профілів. Зокрема, забезпечення навчальних закладів різного рівня висококваліфікованими, інтелектуально й духовно розвинутими викладачами професійно-художніх дисциплін із сформованими моральними й естетичними якостями і творчим потенціалом потребує підвищення якості їхньої професійної підготовки в системі вищої школи. Професійно-педагогічна підготовка майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін нині передбачає: формування духовного світу студентів; урахування основних засад становлення та професійного розвитку їхнього світогляду, гуманістичних переконань; постійне збагачення професійних знань; вироблення свідомого ставлення до навчання, самоосвіти; виховання психологічної стійкості та позитивних емоцій від мистецько-педагогічної діяльності; розвитку гідності та громадянської позиції; гуманістичне спрямування змісту, методів і форм навчання тощо. Усе це вимагає перегляду усталених підходів до підготовки викладачів цієї спеціалізації як фахівців художнього профілю та педагогічних працівників.

Проведений нами аналіз педагогічних досліджень і освітньої практики свідчить, що на заваді розв'язання цієї проблеми постали певні суперечності між: постійно зростаючими суспільними вимогами до вирішення викладачами професійно-художніх соціально-виховних завдань у руслі сучасної парадигми освіти та реальним рівнем їхньої готовності до професійно-педагогічної діяльності; потребою навчальних закладів у творчих викладачах професійно-художнього профілю, здатних ефективно діяти відповідно до сучасних освітніх завдань, і недостатньою розробленістю теоретико-методологічного супроводу та науково-педагогічних підходів щодо їхньої підготовки; об'єктивними вимогами до особистості викладача професійно-художніх дисциплін і відсутністю цілісної теорії, що розкриває сутнісні ознаки його особистісно-професійного розвитку у вимірах педагогічної компетентності; традиційним навчально-методичним інструментарієм розвитку особистості майбутнього фахівця та необхідністю його модернізації з урахуванням дидактичних можливостей сучасних інноваційних педагогічних технологій.

Подолання цих суперечностей можливе за умов удосконалення педагогічної освіти майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін. Оперативність і гнучкість системи їхньої професійної підготовки значною мірою залежить від ефективності навчально-виховного процесу ВНЗ. У зв'язку з цим одним із завдань педагогічної

науки і практики в Україні є проведення освітньо-інтелектуальної, освітньо-виховної модернізації підготовки майбутніх викладачів. Розв'язання поставлених суперечностей вимагає перегляду організаційно-педагогічних засад і методики підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін, реалізацію завдань формування в них гуманності, моральних переконань, професійних цінностей, набуття певного практичного досвіду, необхідного для реалізації гуманістичних знань у практичній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми педагогічної освіти перебувають у центрі уваги українських і зарубіжних науковців. Важливими для нашого дослідження є ґрунтовні праці, присвячені проблемам професійної підготовки педагогів (О. Абдуліна, А. Алексюк, М. Данилов, І. Зязюн [2], А. Ковальов, Н. Кузьміна, О. Пехота, В. Семиченко, В. Сластьонін та ін.); професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки кваліфікованих фахівців художнього профілю (А. Леонт'єв, О. Музика та ін.), художньо-педагогічної підготовки викладачів мистецьких дисциплін (Л. Бабенко, Л. Бичкова, І. Глинської, Т. Завадської, М. Кириченко, С. Кондахчан, М. Пічкур, О. Рудницької, О. Ростовського, С. Соломахи, О. Шевнюк, Б. Юсова та ін.), професійно-педагогічним аспектам художньої освіти (В. Бутенко, В. Тищенко та ін.); феномен професійної культури (О. Аніщенко, І. Зарецька, Н. Крилов, Н. Лукашевич, О. Пономар'єв, А. Харченко та ін.).

Різні аспекти підготовки майбутнього вчителя в умовах ступеневої освіти розкриваються в дослідженнях В. Арнаутова, І. Беха, С. Власенка, П. Гусака, А. Глузмана, А. Кузьмінського, С. Малих, В. Рубцова; питання мотивації педагогічної діяльності розглядали Н. Ковалевська, М. Матюхіна, Б. Райський, В. Селиванов та ін.), філософські, соціологічні, психологічні, педагогічні аспекти підготовки спеціалістів (В. Белозерцев, І. Богданова, В. Зінченко, Н. Кічук, А. Овчиннікова, Г. Петрова, О. Савченко та ін.); практичний аспект підготовки вчителя (В. Воробей, Б. Красовський, Г. Шевченко та ін.); процес формування творчої особистості вчителя в рамках загальнопедагогічної підготовки (О. Берак, О. Біла, Д. Іванова, Е. Карпова, Н. Кічук, З. Левчук, Н. Мартинович, О. Сорока та ін.), встановлення взаємозв'язків між педагогічною та художньою підготовкою (М. Данашев, Л. Івахнова, М. Лещенко, Л. Попелюхіна, І. Хмель, О. Щолокова та ін.).

Підготовка майбутнього вчителя в системі вищої освіти розглядалась у працях: А. Алексюка,

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Н. Бібік, Н. Дем'яненко, М. Євтуха, В. Майбороди, Н. Побірченко, С. Сірополько, Т. Стоян, О. Сухомлинської, О. Мартиненко, О. Микитюка, С. Черкасової та ін. Концептуальні засади фахової підготовки майбутнього учителя до творчої діяльності розкрито в дослідженнях: В. Загвязинського, М. Нікандрова, М. Кухарева, Л. Мільто, Кекух, І. Федотенко; теорії професійної освіти (В. Биков, С. Гончаренко, Р. Гуревич, А. Литвин, О. Новіков, О. Щербак), психологічні особливості формування професійних умінь і навичок (І. Бех, Г. Костюк, А. Маслоу, Т. Мельничук), професійно-теоретичної і професійно-практичної підготовки фахівців художнього профілю (О. Отич, А. Леонтьєв, О. Музика), феномен професійної культури (О. Аніщенко, І. Зарецька, Н. Крилов, Н. Лукашевич, О. Пономарьов, А. Харченко [5]), визначення загальнопедагогічної мети художньої підготовки у дослідженнях В. Бутенка, В. Тименка; психолого-педагогічні засади професійного розвитку учителів та інших фахівців у галузі мистецької освіти (О. Акімова, М. Козяр, І. Підласий, В. Рибалка); філософії, професійної педагогіки, психології та мистецтвознавства (Є. Антонович, Л. Бабенко, О. Ковальов, В. Ковальчук, Т. Колесниченко, О. Михайлюк, І. Мужикова, Л. Покровщук, О. Попик, Т. Шашкевич, О. Слободян, Г. Сотська, М. Стась, І. Туманов, Л. Фесенко, Р. Шмагалю та інші); використання у навчально-виховному процесі культуротворчого середовища (Е. Колпакова, А. Павловський, Л. Печко, Г. Тараскіна та ін.).

Водночас мало дослідженими є важливі проблеми теоретико-методологічних засад професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін, зокрема дидактичних особливостей методичного й організаційного забезпечення системи їхнього професійного навчання з урахуванням вимог до професійно-педагогічної підготовленості та культуротворчої компетентності.

Теоретичні розробки та концептуальні підходи до процесу навчання педагогів мистецьких спеціальностей мають значні розбіжності. Педагогічна наука ще не виробила досконалих механізмів, що дозволяли б конструктивно визначати рівень підготовленості викладачів професійно-художніх дисциплін, фіксувати якість формування їхньої культуротворчої компетентності, приймати коректні рішення щодо напрямів модернізації професійно-педагогічної освіти в світлі сучасної парадигми освіти. Утверджені нині підходи не завжди дають змогу педагогічним працівникам ефективно поєднувати

інновації з вирішенням поточних завдань підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін. Можна констатувати про відсутність науково обгрунтованої стратегії удосконалення педагогічної системи підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ВНЗ України.

Таким чином *актуальність дослідницької роботи* зумовлена: необхідністю теоретико-методологічного обгрунтування оновлення системи підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін і розгляду цієї проблеми в загальнодидактичному контексті; завданнями створення та використання методики підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін та науково-методичного забезпечення, яке за структурою, змістом, методикою викладання відповідає чинним навчальним програмам, передбачає практичну реалізацію основних принципів навчання, сприяє інтенсифікації підготовки майбутніх викладачів; вимогами впровадження в освітній процес професійної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін інтенсивних дидактичних систем, індивідуальних навчальних матеріалів у поєднанні з сучасними підходами, що дозволить впливати на розвиток інтелектуального потенціалу студентів, формувати вміння самостійного здобуття знань, опрацювання інформації, виконання художньої навчальної та професійно-виробничої діяльності; об'єктивною потребою наукової підтримки впровадження інноваційних технологій у підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

Отже, низка перелічених суперечностей і недостатня розробленість теоретичних і практичних аспектів підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін визначили вибір теми нашого дослідження "Теоретичні та методичні засади професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах".

Мета дослідження полягає в розробці, теоретичному обгрунтуванні, визначенні методичних засад і експериментальній перевірці ефективності функціонування системи підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійно-педагогічна підготовка викладачів професійно-художніх дисциплін має здійснюватися на основі творчої взаємодії педагога й студентів з урахуванням вимог до професійної компетентності та ґрунтуватися на гуманістичних, культурологічних, естетичних, педагогічних засадах. Нами буде використано

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

особистісно орієнтований підхід для розвитку особистості майбутнього викладача, що сприяє його духовному та естетичному розвитку. Теоретичне обґрунтування моделі культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін буде базуватись на врахуванні її когнітивного, почуттєво-емоційного, діяльнісно-розвивального і практичного компонентів, кращому досвіді навчання викладачів цього профілю в країнах зарубіжжя.

Процес професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін відображає закономірності здобуття повної вищої педагогічної освіти яка має свою специфіку, зумовлену компонентами професійної підготовки, особливостями змістового наповнення поняття “культуротворча компетентність”, врахуванням психофізіологічного впливу мистецтва на формування особистості викладача. Вважаємо необхідним взяти до уваги залежність майбутньої професійної діяльності від індивідуальних особливостей студента, набутого художньо-естетичного досвіду, особистісних якостей які проявляються у вмінні студентів пов'язувати теоретичні знання з практикою.

Гіпотеза дослідження полягає у тому, що підвищення рівня професійно-педагогічної підготовленості та культуротворчої компетентності майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін можливе на основі розроблених теоретичних засад і методичних аспектів системи їхньої професійної підготовки, а саме: методологічних основ модернізації професійно-педагогічної освіти, моделі формування культуротворчої компетентності, педагогічних умов удосконалення професійної підготовки, концепції формування культуротворчої компетентності, методичних особливостей підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін. Це потребує формування у студентів ВНЗ сукупності професійних компетентностей; забезпечення відповідності особистісних, професійних і соціально значущих якостей студентів до вимог професійно-педагогічної діяльності; розвитку у студентів компонентів професійного мислення (мотиваційного, аксіологічного, когнітивного, операційно-діяльнісного, особистісно-рефлексивного, креативного).

Загальну гіпотезу конкретизовано в низці часткових гіпотез, котрі передбачають, що професійно-педагогічна підготовка викладачів професійно-художніх дисциплін набуде більшої ефективності за умов: розвитку в особистості мотивації до вдосконалення власної професійної

культури, постійної самостійної роботи, самоосвіти та самовдосконалення; наукового обґрунтування змісту, форм і методів підготовки майбутніх фахівців до навчання шляхом впровадження авторської методики; усвідомлення педагогами переваг інтерактивного навчання та формування в них позитивної мотивації щодо використання новітніх технологій у процесі викладання професійно-художніх дисциплін; реалізації сучасних педагогічних технологій у професійно-педагогічній підготовці фахівців.

Об'єкт дослідження – підготовка викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах.

Предмет дослідження – теоретичні та методичні засади системи підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін до професійно-педагогічної діяльності.

Відповідно до об'єкта, предмета, мети і гіпотези дослідження визначені такі завдання:

1. Проаналізувати концептуально-методологічну основу дослідження проблеми підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

2. Визначити особливості та завдання підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах.

3. Розробити критеріально-діагностичний апарат і виявити сучасний рівень підготовленості викладачів професійно-художніх дисциплін у ВНЗ.

4. Визначити, схарактеризувати та дослідити сутність, структура та рівні професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

5. Побудувати й експериментально перевірити модель формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін.

6. Виокремити й обґрунтувати психолого-педагогічні умови вдосконалення професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін в освітньому процесі ВНЗ.

7. Підготувати концепцію формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін.

8. Розробити організаційно-методичне забезпечення системи професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін і перевірити його ефективність у ВНЗ.

Основна ідея дослідження ґрунтується на положенні про те, що в умовах інноваційних змін у соціально-економічному, науково-технічному та культурному житті викладач професійно-художніх дисциплін має формувати цілісну, гармонійну особистість, здатну орієнтуватися у художньо-творчих аспектах життєдіяльності людини та гармонізувати з навколишнім середовищем.

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Успішне вирішення досліджуваної проблеми можливе за умови цілеспрямованого впровадження у практику сучасних вищих педагогічних навчальних закладів інтерактивного навчання як важливого чинника підготовки викладача професійно-художніх дисциплін; розробки інноваційної методики для підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін; забезпечити належну гуманістичну, загальнопрофесійну та професійно орієнтовану підготовку фахівців відповідно до стандартів професійної освіти.

Концепція дослідження ґрунтується на основних наукових положеннях педагогіки і психології, закономірностях і принципах освітнього процесу в художній галузі, які на методологічному, теоретичному та методичному рівнях визначають концептуальні засади удосконалення педагогічної системи професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах, розвитку їхньої мотивації, професійно-педагогічної підготовленості та культуротворчої компетентності.

Методологічний концепт визначає наукове підґрунтя (філософський, загальнонауковий і міждисциплінарний рівень) проблеми підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін, що досліджується з позицій системного, особистісно-діяльностного, культурологічного, аксіологічного, технологічного, особистісно-творчого, етнопедагогічного, інтегративного, компетентнісного, інноваційного, акмеологічного, рефлексивного підходів; передбачає розгляд освітнього процесу як складного багатоаспектного феномену, що зумовлює необхідність інтегрованого обґрунтування методологічної основи дослідження, побудови моделі професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін та розроблення технологічного забезпечення реалізації нововведень у вищих педагогічних навчальних закладах.

Теоретичний концепт відображає цілісність аналізу та дослідження сукупності компонентів професійної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ВНЗ, що внутрішньо взаємопов'язані між собою і є основою для формулювання вихідних теоретичних аспектів системи професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін як відкритої педагогічної системи, що містить концептуально-цільовий; проектувально-змістовий, організаційно-технологічний, аналітично-діагностичний та контрольний

коригувальний структурні елементи (блоки). Удосконалення системи професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін відповідно до сучасних реалій, суспільних потреб щодо сталого розвитку, національної політики і викликів художньої галузі визначається сформованістю інноваційних стратегій, широтою та інтенсивністю суб'єкт-суб'єктної взаємодії в інноваційному освітньому середовищі й рівнем творчого потенціалу науково-педагогічних працівників.

Методичний концепт передбачає науково-прогностичне обґрунтування й упровадження запропонованих нововведень, розроблення методів і технологій проектування, реалізації, експертного оцінювання, експериментальної перевірки, моніторингу та коригування інновацій в освітньому середовищі вищих педагогічних навчальних закладів галузі, здійснення яких потребує належного рівня підготовленості науково-педагогічних працівників ВНЗ, оновлення та структурування змісту професійної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ВНЗ відповідно до сучасних дидактичних вимог і національної системи художньо-професійної освіти, модернізації програмно-методичного забезпечення науково-дослідної та оптимізації навчально-методичної діяльності, розроблення критеріїв, показників і рівнів професійного розвитку студентів. Інноваційні технології в навчанні майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін спрямовані на підвищення ефективності освітньої системи та її виходу на якісно новий рівень функціонування і мають ґрунтуватися на розумінні сутності художньо-педагогічної підготовки у ВНЗ як системи, процесу, діяльності та результату – підготовки соціально активних, компетентних викладачів, здатних творчо діяти відповідно до змісту і форм роботи в навчальних закладах різного рівня.

Методологічну основу дослідження становитимуть концептуальні положення філософії, естетики, культурології та психології мистецтва щодо естетичного освоєння дійсності людиною; системний, особистісно орієнтований та особистісно-діяльнісний підходи до професійної підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін; положення теорії мистецької освіти щодо врахування феномена художньої інтеграції у навчально-виховному процесі; а також положеннях сучасних культурологічної, гуманістичної та особистісної парадигми освіти про роль культурологічного підходу у професійній освіті; цілісного підходу до педагогічних явищ і

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

процесів; концептуальних положеннях теорії виховання тощо.

Нормативна база дослідження: Закони України “Про освіту” (1996 р.), “Про інноваційну діяльність” (2012 р.), “Про вищу освіту” (2014 р.), Національна доктрина розвитку освіти (2002 р.), Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012 – 2021 роки, Національна державна комплексна програма естетичного виховання (І. Зязюн, О. Семашко 1994 р.), Концепція національного виховання (1994 р.), Концепція художньо-естетичного виховання учнів у загальноосвітніх навчальних закладах України (2002 р.), та інші законодавчі акти щодо розвитку загальної, професійної освіти які передбачають оновлення та приведення її у відповідність до сучасних потреб суспільства в Україні.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становитимуть наукові положення щодо теорії і методики професійної підготовки (Є. Барбіна, С. Гончаренко [1], М. Лещенко); специфіки і структури педагогічної діяльності (Н. Кузьміна, В. Сластьонін, В. Семиченко, О. Щербаків та ін.); художньо-естетичного виховання студентів (В. Бутенко Л. Масол, Н. Миропольська, О. Олексюк, В. Орлов, О. Рудницька, С. Соломаха, О. Щолокова, та ін.); розвитку творчої особистості (І. Бех, Л. Виготський, О. Кульчицька, В. Моляко, В. Рибалка, Л. Рубінштейн та ін.); закономірностей і специфіки підготовки майбутніх вчителів образотворчого мистецтва (Г. Беда, М. Кириченко, С. Коновець, В. Кузін, Б. Неменський, М. Резниченко, М. Ростовцев, Е. Шорохов та ін.); професійно-педагогічної підготовки викладачів (В. Бондаря, В. Кан-Калика, О. Коберника, М. Левківського, О. Мороза, О. Плахотник, О. Савченко, М. Сметанського); інноваційних технологій навчання (В. Петрук, О. Пометун, Л. Штикова, Н. Шмельова) та ін.

Методи дослідження. Під час розв’язання поставлених завдань, досягнення мети дослідження та перевірки гіпотези використовуватиметься комплекс методів дослідження: 1) *теоретичні* – вивчення навчально-нормативної документації, аналіз філософської, психологічної, педагогічної, мистецтвознавчої, методичної літератури з проблеми дослідження; порівняння, систематизація, моделювання, аналіз результатів навчально-виховного процесу для виявлення підготовки студентів до навчальної та професійної діяльності; 2) *емпіричні* – анкетування, опитування, спостереження за навчальним

процесом, тестування, інтерв’ювання для визначення рівня сформованості готовності майбутніх викладачів до навчального процесу; вивчення навчальних планів і програм; експертне оцінювання і самооцінювання, бесіди з педагогами й студентами для діагностики рівня професійної підготовленості майбутніх викладачів; констатувальний і формувальний експерименти; 3) *методи математичної та статистичні обробки експериментальних даних:* якісна та кількісна обробка результатів дослідження; графічне відображення даних, аналіз параметрів розподілу, проведення кореляційного аналізу для забезпечення достовірності дослідно-експериментальної роботи.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що *вперше* будуть теоретично обґрунтовані принципи формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; розроблено й науково обґрунтовано структурно-функціональну модель системи підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін шляхом впровадження до навчально-виховного процесу інтерактивних методів навчання; представлено модель формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; підготовлено концепцію формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; обґрунтовано педагогічні умови удосконалення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; *уточнено* психолого-педагогічну сутність категорій “професіоналізм”, “професійна майстерність”, сутність і структуру феномена “підготовка викладачів до професійно-педагогічної діяльності в умовах культуротворчого середовища”, поняття “культуротворча компетентність”, “культуротворче середовище”; *конкретизовані* критерії, показники та рівні готовності студентів художньо-педагогічних спеціальностей до навчання, сформованості культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; *одержать подальшого розвитку* сучасні наукові підходи у професійно-педагогічній підготовці викладачів професійно-художніх дисциплін.

Теоретичне значення дослідження полягатиме в тому, що буде: охарактеризовано теоретичні засади й розроблено теоретико-методологічні основи функціонування підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; з’ясовано особливості та завдання підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; уточнено трактування базових понять підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін;

ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРОФЕСІЙНО-ХУДОЖНІХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

розвинуто специфічні принципи підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; обґрунтовано зміст і структуру професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у вищих навчальних закладах; розглянуто підготовку майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін застосовуючи інтерактивні технології як систему взаємодії інформаційно-змістового, операційно-комунікативного та мотиваційно-ціннісного компонентів, обґрунтовано її зміст і структуру; уточнено методичні підходи до розроблення, впровадження й оцінювання ефективності професійно-педагогічної підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

Практичне значення дослідження визначається тим, що: розроблено й апробовано методичні особливості підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; запропонована побудова навчального процесу у педагогічних ВНЗ із обов'язковим включенням інтерактивного навчання; створено й впроваджено у практику методику застосування інноваційних педагогічних технологій підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін у ВНЗ; розроблено зміст, форми і методи підготовки майбутніх викладачів професійно-художніх дисциплін із застосуванням інтерактивних технологій; підготовлено дидактичні матеріали для вдосконалення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін засобами інформатизації; визначено педагогічні умови удосконалення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін.

Практичне значення дослідження полягатиме в розробці й впровадженні спецкурсів; збагаченні змісту навчального матеріалу дисциплін методичного, спеціального та соціально-гуманітарного циклів; розробці *методичних рекомендацій* для педагогів, студентів художніх спеціальностей педагогічних ВНЗ. Результати дослідження можуть бути використані для розроблення навчально-методичного забезпечення у вищих педагогічних навчальних закладах, покладені в основу створення авторських програм, навчальних посібників, інноваційних засобів навчання, а також можуть застосовуватися в системі післядипломної педагогічної освіти та для вдосконалення нормативної документації.

Особистий внесок автора полягатиме в

теоретичному обґрунтуванні основних ідей і положень досліджуваної проблеми, зокрема принципів формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; педагогічних умов удосконалення підготовки викладачів професійно-художніх дисциплін; концепції формування культуротворчої компетентності викладачів професійно-художніх дисциплін; а також створенні експериментальних навчальних планів і програм для студентів художніх спеціальностей педагогічних ВНЗ; безпосередній участі в організації та проведенні дослідно-експериментальної роботи.

Висновки з даного дослідження. Вірогідність результатів і висновків дослідження визначатиметься методологічною обґрунтованістю його вихідних засад і положень; відповідністю комплексу методів, адекватних об'єкту, предмету, меті і завданням дослідження; позитивними наслідками педагогічного експерименту та ґрунтовним аналізом результатів експериментальної роботи, застосуванням методів математичної статистики; позитивними наслідками впровадження результатів дослідження в освітню практику.

1. Гончаренко С.У. *Педагогічні дослідження. Методичні поради молодим науковцям* / Семен Устимович Гончаренко. – К., 1995. – 42 с.

2. Зязюн І.А. *Концептуальні засади теорії освіти в Україні* / І. А. Зязюн // *Педагогіка і психологія професійної освіти*. – 2000. – №1. – С. 10 – 24.

3. Колісник-Гуменюк Ю.І. *Формування професійної культури майбутніх фахівців народних художніх промислів* / Ю.І. Колісник-Гуменюк // *Освітологічний дискурс*. – 2015. – № 2.

4. Кремень В. *Підготовка вчителя в умовах переходу загальноосвітньої школи на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання* / В. Кремень // *Освіта України*. – 2003. – № 42 – 43. – С. 4 – 10.

5. Харченко А.О. *Проблеми формування професійної культури в системі підготовки менеджерів* / А.О. Харченко // *Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічно еліти: зб. наук. праць* / За ред. Л.Л. Товажнянського, О.Г. Романовського. – Харків: НТУ "ХПІ" 2007. – Вип. 15 – 16 (19 – 20). – С. 88 – 96.

Стаття надійшла до редакції 03.06.2016

ВИМОГИ ДО ЗМІСТУ ТА ОФОРМЛЕННЯ СТАТЕЙ У ЩОМІСЯЧНИЙ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ЖУРНАЛ “МОЛОДЬ І РИНОК”

1. Приймаються одноосібні статті (співавтори). Текст обсягом 8 – 12 друкованих сторінок із двома-трьома ілюстраціями (рисуноками, таблицями). У статтях повинно бути чітко і стисло, без зайвих математичних формул, викладено те нове та оригінальне, що досягнуто авторами в їх практичній діяльності. Потрібно уникати повторів, зайвих подробиць та загальновідомих положень, на які можна посилатися, вказуючи відповідний номер у списку літератури, що додається.

2. Електронний варіант статті виконується в редакторі Microsoft Word, причому файл має бути збережений в форматі *.doc. Формат сторінки А4, шрифт Times New Roman, розмір шрифту – 14 кегль. Розмір полів: ліве – 3,0 см; праве – 1,5 см; верхнє – 2,0 см; нижнє – 2,0 см; інтервал – 1,5.

ДО РУКОПISУ ДОДАЮТЬСЯ:

- УДК;
  - ключові слова (українською, російською та англійською мовами);
  - анотація статті на окремій сторінці у одному примірнику українською, російською та англійською мовами;
  - рисунки, таблиці з підписаними підписами;
  - список літератури, оформлений у відповідності з діючим ДСТ-ом (за абеткою; у тексті в дужках позначається позиція та сторінка [3, 47]); кількість літературних джерел має складати не менше 5 та не більше 15.
  - відомості про автора (авторська карточка: прізвище, ім'я та по-батькові, посада, місце праці, вчений ступінь, наукове звання, адреса (службова, домашня), телефони).
3. До статей додається рекомендація кафедри (відділу) установи, де автор працює, і рецензія доктора чи кандидата наук; для статей докторів та кандидатів наук рецензій не потрібно.
4. Таблиці повинні мати назви та порядковий номер. Одночасне використання таблиць та графіків для пояснення одних і тих же положень не рекомендується.
5. Статті підписуються всіма авторами із зазначенням домашньої адреси, номерів домашнього та службового телефонів автора, який буде листуватися з редакцією з приводу цієї статті.

Редколегія відхиляє статті з порушенням цих вимог:

Відповідно до вимог Атестаційної колегії МОН України до фахових видань та публікацій необхідно дотримуватися таких елементів написання статей: постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз основних досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується дана стаття; формування мети статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів; висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку.

Сфера розповсюдження та категорія читачів:

- загальнодержавна, зарубіжна;
- викладачі університетів, ВНЗ всіх рівнів акредитації, студенти, аспіранти, науковці, спеціалісти, які підвищують свої професійні компетенції в галузі освіти та педагогічних наук.

Програмні цілі (основні принципи) або тематична спрямованість:

Ознайомлення із питаннями наукових досліджень з загальної педагогіки, історії педагогіки, теорії та методики навчання, корекційної педагогіки, теорії та методики професійної освіти, соціальної педагогіки, теорії та методики управління освітою, теорії та методики виховання, дошкільної педагогіки, інформаційно-комунікаційних технологій в освіті та науці.

Комп'ютерний набір та верстка Іван Василиків член Національної спілки журналістів України
Технічний редактор Михайло Примаченко член Національної спілки журналістів України
Художнє оформлення Христина Стасик член Національної спілки журналістів України